

і оподаткування у контексті європейської інтеграції та сучасних викликів глобалізації: матеріали VIII міжнар. наук.-практ. конф., 17-18 травня 2018 р. Львів : 2018. С 309-311.

5. **Крутько М.А.** Теоретичні засади розвитку інтеграційних процесів у вітчизняному агропромисловому комплексі. *Збірник наукових праць*. ПДАА. 2015. С. 88-90.

6. **Кулик В.А.** Розвиток бухгалтерського обліку в Україні. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2016. № 6 (180). С. 343-350.

7. **Яструбський М.Я.** Розвиток обліку в Україні в контексті міжнародних інтеграційних процесів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2012. № 721. С. 269-274.



УДК 339.187.6

ПОРЯДОК ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ

AN ORDER OF TAXATION OF FINANCIAL LEASING IS IN UKRAINE

ПОПОВА С.В., БЕРМАС М.В.*

Миколаївський національний аграрний університет

Визначено поняття фінансового лізингу, наведено об'єкт оподаткування лізингових операцій та особливості відображення його у податковому обліку. Визначено порядок оподаткування фінансового лізингу відповідно до законів України та положень бухгалтерського обліку. Розглянуто умови визнання лізингової операції, яка відноситься до фінансової. Встановлені організаційні фактори використання фінансового лізингу в тіньових схемах. З'ясовано, що застосування фінансового лізингу в тіньових схемах має комплекс негативних макроекономічних ефектів.

Ключові слова: фінансовий лізинг, договір фінансового лізингу, оренда, фінансова оренда, лізингодавець, лізинг.

The concept of financial leasing is defined, the object of taxation of leasing operations and features of its reflection in tax accounting are given. The procedure of taxation of financial leasing in accordance with the laws of Ukraine and accounting provisions is determined. The conditions of recognition of the leasing transaction related to financial are considered. Organizational factors of use of financial leasing in shadow schemes are established. It has been found that the use of financial leasing in shadow schemes has a complex of negative macroeconomic effects.

Key words: financial leasing, agreement of the financial leasing, lease, financial lease, leasing, leasing provider, leasing.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Оновлення основних фондів і розвиток матеріально-технічної бази є актуальним питанням більшості агропромислових підприємств. Проте часто підприємства не мають достатнього об'єму власних коштів. Банки вважають за потрібне кредитувати підприємства, які мають добру кредитну репутацію і що мають високоліквідні засоби. Тому необхідно розвивати нові фінансові інструменти реального інвестування, зокрема, лізингу. Можливість використання лізингових операцій в якості зменшення податків за допомогою процесу оптимізації фінансової діяльності лізингоотримувача в цілому, і оподаткування, зокрема являється перевагою розвитку лізингу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. При зростанні лізингових операцій, які спостерігаються на сільськогосподарських підприємствах України, виникло ряд проблем теоретичного і методичного характеру. На тему лізингу розгортається багато суперечок серед учених-теоретиків і фахівців-практиків, але протягом останніх років спостерігається підвищення наукового інтересу до питань, що стосуються розвитку лізингу, його поняття та видів,

* Науковий керівник – Пісоченко Т.С., к.е.н., асистент

взаємовідносин між учасниками лізингової діяльності. У цьому контексті слід відзначити праці таких учених як: Внукової Н.М., Газмана В.Д., Голікова А.П., Горемікіна В.А., Луб'яницького О.Г., Міщенко В.І., Слав'янської Н.Г., Отченаш К.Г., Онищук Я.В., Павлової А.М. і інших дослідників, які висловлюють різні, а, іноді, і протилежні думки про економічну і юридичну природу лізингу. Але якщо питання природи лізингу, залишаючись дискусійним, досить широко освітлюється в працях фахівців, то проблемі адекватного відображення лізингової операції відповідно до її суті в системі бухгалтерського обліку господарюючого суб'єкта приділяється надзвичайно мало уваги.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення порядку оподаткування фінансового лізингу відповідно до законів України та положень бухгалтерського обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Операції фінансового лізингу завдяки віднесенню на витрати частини вартості майна, яка відшкодовує вартість предмету лізингу сприяють зростанню швидкості обертання грошей, одночасно здійснюючи модернізацію технологій та обладнання. У податковому кодексі передбачено, що лізингова операція – це господарська операція фізичної чи юридичної особи, яка передбачає надання основних засобів у користування іншим фізичним або юридичним особам за плату та на визначений строк. Лізингові операції здійснюються у вигляді оперативного, фінансового або зворотного лізинг [3].

Законом України «Про фінансовий лізинг» передбачено, що фінансовий лізинг – це вид цивільно-правових відносин, що виникають із договору фінансового лізингу. За договором фінансового лізингу лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі) [1].

Фінансовим лізингом вважається господарська операція, яку здійснює фізична або юридична особа, яка передбачає передачу орендареві майна, що є основним засобом, придбане чи виготовлене орендодавцем, що включає в себе усі ризики та винагороди, які пов'язані із правом користування та володіння об'єктом лізингу. Фінансовим лізингом є та операція якщо лізинговий (орендний) договір містить одну з наведених умов зазначених у податковому кодексі [3].

Детально розглянемо умови визнання лізингової операції, яка відноситься до фінансової:

– об'єкт лізингу передається на строк, протягом якого амортизується не менш як 75 % його первісної вартості. При цьому орендар зобов'язаний на підставі лізингового договору та протягом строку його дії придбати об'єкт лізингу за ціною, визначеною у лізинговому договорі;

– балансова вартість об'єкта лізингу на момент закінчення дії лізингового договору не перевищує 25 % первісної вартості ціни такого об'єкта лізингу, що діє на початок строку дії лізингового договору;

– сума лізингових (орендних) платежів з початку строку оренди дорівнює первісній вартості об'єкта лізингу або перевищує її;

– майно, що передається у фінансовий лізинг, виготовлене за замовленням орендаря та після закінчення дії лізингового договору не може бути використане іншими особами, крім орендаря.

Зазначимо також, що незалежно від того, чи регулюється господарська операція податковим кодексом чи ні, сторони договору мають право під час його укладання визначити таку операцію як оперативний лізинг без права подальшої зміни статусу цієї операції до закінчення дії відповідного договору.

До організаційних факторів використання фінансового лізингу в тіньових схемах належать: слабкість законодавчих перешкод виведенню капіталів з України, недосконалість у податковому законодавстві норм, які б регулювали операції фінансового лізингу, однією із сторін якої є нерезидент країни з офшорним статусом або іншої низько податкової території; низьку ефективність держави в забезпеченні інституційних основ розвитку конкурентоспроможної економіки.

З'ясовано, що застосування фінансового лізингу в тіньових схемах має комплекс негативних макроекономічних ефектів, зокрема: спотворення фінансових та інвестиційних

потоків, збільшення вразливості національної фінансової системи, зниження ефективності валютної політики, рівня технологічного забезпечення підприємств та оновлення основних засобів, порушення цілісності та справедливості податкової системи, перенесення податкового навантаження на менш мобільні податкові бази, такі як праця та споживання [4].

Об'єктом оподаткування є прибуток, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства згідно з П(С)БО або МСФЗ.

У податковому кодексі не передбачено окремих коригувань фінансового результату щодо операцій із фінансового лізингу. Тому такі операції всі платники відображають у «прибутковому» обліку за правилами бухгалтерського обліку, щодо операцій з:

- нарахування орендної плати за договорами фінансового лізингу;
- збільшення вартості об'єкта фінансового лізингу внаслідок перерахунку лізингових платежів, виражених в іноземній валюті, у національну валюту.

У податковому обліку орендаря основні засоби, отримані у фінансову оренду (лізинг), підлягають амортизації відповідно до п. 138.3 ПКУ. При цьому згідно з п. п. 138.1 і 138.2 ПКУ фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму нарахованої амортизації на такі основні засоби відповідно до НП(С)БО або МСФЗ і, відповідно, зменшується на суму розрахованої амортизації основних засобів згідно з п. 138.3 ПКУ. Тоді як податкову амортизацію не застосовують до операцій з активами з права користування за договорами оренди.

Фактична передача матеріальних активів іншій особі на підставі договору про фінансовий лізинг, а також повернення цих матеріальних активів вважаються постачанням товарів. Такі операції є об'єктом оподаткування ПДВ. Базу оподаткування ПДВ визначають відповідно сумі договірної вартості.

В орендодавця на дату фактичного передання об'єкта фінансового лізингу у користування орендареві виникають податкові зобов'язання з ПДВ. На цю дату орендодавець складає податкову накладну на всю вартість об'єкта і реєструє її в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Операції з нарахування процентів або комісій лізингодавця у складі лізингового платежу не є об'єктом оподаткування ПДВ. Але якщо до складу лізингового платежу входить компенсація будь-яких витрат орендодавця, пов'язаних із виконанням договору фінансового лізингу, таку частину лізингового платежу слід оподатковувати ПДВ.

В орендаря на дату фактичного отримання об'єкта фінансового лізингу виникає право на податковий кредит з ПДВ. Підставою для нарахування ПДВ у складі податкового кредиту є податкова накладна, складена і зареєстрована в ЄРПН орендодавцем.

Повернення матеріальних активів за договором фінансового лізингу вважається постачанням товарів. А значить, ця операція теж є об'єктом оподаткування ПДВ. Для платника ПДВ, який повертає об'єкт фінансового лізингу орендодавцеві без придбання цього об'єкта у власність, така передача для цілей оподаткування прирівнюється до зворотного продажу. Базу оподаткування ПДВ визначають на основі його договірної (контрактної) вартості.

Висновок. Отже, податковий облік операцій із фінансового лізингу має особливості, які пов'язані з оподаткуванням ПДВ. Нові підходи до оподаткування операцій фінансового лізингу позитивно вплинуть на розвиток матеріально-технічної бази сільського господарства.

Література.

1. Закон України від 16.12.1997 р. № 723/97 ВР «Про фінансовий лізинг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>
2. «Фінансовий лізинг: облік та оподаткування». Публікація Системи «Expertus: Головбух». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://1gl-vip.expertus.ua/#/document/16/23502/bssPhr1/?of=copy-8acda37677>
3. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>



4. **Павлова А.М.** Детінізація фінансового лізингу як напрям забезпечення економічної безпеки України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 21.04.01 «Економічна безпека держави» / **А.М. Павлова.** – Київ, 2019. – 24 с.

5. Налогообложение операций финансового лизинга: на что обратить внимание. Быстрый поиск надежных решений и практической информации. Uteka [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://uteka.ua/publication/news-14-ezhednevnyj-buxgalterskij-obzor-39-nalogooblozhenie-operacij-finansovogo-lizinga-na-chto-obratit-vnimanie>



УДК 338.439:633.16

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЯЧМЕНЮ В УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

BARLEY PRODUCTION EFFICIENCY IN UKRAINE: STATUS, PROBLEMS AND PROSPECTS

ПРОЦЕНКО Д.С., ПАДУСЕНКО А.О.*

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

В статті проаналізовано показники ефективності виробництва та реалізації ячменю в Україні. Визначено, що за період 2010-2018 рр. урожайність культури зростає, однак середній показник по країні залишається значно нижчим, ніж у провідних країнах. Скорочення посівних площ в останні роки призвело до зменшення врожайів культури.

Ячмінь – одна з найбільш витратних експорто-орієнтованих культур, що є причиною зменшення споживання культури в деяких країнах. Аграрії потребують вирішення проблем зберігання та реалізації ярого ячменю, застосування високих технологій в усіх процесах – від виробництва до збуту.

Ключові слова: ячмінь, технології вирощування, експорт ячменю, структура виробництва зернових.

The article analyzes the efficiency of barley production and sales in Ukraine. It has been determined that for the period 2010-2018, crop yields have increased, but the national average remains much lower than in the leading countries. The decrease in acreage in recent years has led to a decrease in crop yields.

Barley is one of the most cost-exported crops, causing a decline in crop consumption in some countries. Agrarians need to solve the problems of storage and sale of spring barley, the use of high technologies in all processes - from production to marketing.

Key words: barley, growing technologies, barley exports, grain production structure.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Ячмінь є однією з важливих зернових сільськогосподарських культур продовольчого і фуражного значення, що користується значним попитом на світовому аграрному ринку [1]. Від рівня ефективності його виробництва залежить добробут населення, гарантування національної продовольчої безпеки, експортні можливості країни, адже Україна є одним з найбільших експортерів зерна в Європі. Для утримання позицій на міжнародній арені, вітчизняним аграріям необхідно постійно інвестувати у підвищення ефективності галузі, запроваджувати інноваційні технології з виробництва конкурентоспроможної продукції.

* Науковий керівник – Смізнова О.В., к.е.н, доцент